

XEIM: Xarxa Educació i Memòria del País Valencià.

Després de casi un any de preparació, el 27 de setembre de 2022, va nèixer XEIM, (la Xarxa d'Educació i Memòria del País Valencià) en un acte públic que simultàniament es desenvolupava en les tres capitals valencianes. No era cap coincidència que coincidiria amb la data dels darrers afusellaments del franquisme.

XEIM és una iniciativa que tracta de coordinar tots aquells centres educatius que treballen o pretenen treballar la Memòria Democràtica. La xarxa, conta amb el suport de CAMDE PV (Coordinadora d'Entitats Memorialistes del País Valencià) dels sindicats (STE-PV -CC.OO Ensenyament.- UGT Ensenyament- CNT i CGT) i d'altres entitats com la Universitat i entitats culturals.

PER QUÈ VA NÀIXER XEIM?

Al voltant del curs 2021-2022, diversos professors relacionats amb la Memòria Històrica Democràtica vegueren la necessitat de construir una xarxa educativa que servirà per a intercanviar recursos, experiències, projectes i investigacions sobre Memòria Històrica i Democràtica en el P.V.

En aquest sentit, la investigació professional ha avançat des de finals de la dècada dels 60 i avui en dia la bibliografia i els recursos són molt nombrosos, però tanmateix la seua introducció a l'aula presenta diversos problemes.

Segons l'especialista Fernando Hernández Sánchez, existeix un autèntic forat negre molt preocupant que parteix de la quantitat d'estudiants que no saben: que va haver-hi una guerra civil, que algú fora perseguit per les seues idees, qui va ser Franco o com va accedir Franco al poder. Si a tot això, afegim la presentació en llibres de text d'una història contemporània incompleta i esbiaixada o la polarització actual provocada pels revisionistes, tenim com a resultat un escenari ple de dificultats a l'hora de portar aquesta qüestió a l'escola. Per tant, cal trencar amb les inèrcies que ens han portat fins ací i incorporar a la docència el coneixement de la història de la democràcia espanyola, quins han estat els seus orígens i precedents i tot per imperatiu i coherència democràtica.

Ismael Sazens recorda que amb la consolidació de la democràcia i la desaparició d'un perill colpista ens fa tornar la vista enrere per a satisfer aquelles demandes de veritat , justícia i reparació que varen quedar arxivades i que ara demanen els moviments memorialistes i les noves generacions .

COM ES TREBALLAVA LA HISTÒRIA MODERNA ABANS.-

Aquests pòsters són una síntesi d'allò més representatiu dels continguts del treball escolar durant aquells anys, en una classe de l'època.

Els 5 continguts, més repetits en els pòsters són:

- 1.- Religió Catòlica: 26 vegades
- 2.- Política Falangista/Màrtirs Falangistes: 20 vegades
- 3.- Nacionalisme espanyol/Imperialisme: 15 vegades
- 4.- Guerra, efemèrides franquistes: 13 vegades
- 5.- Clàssics Gloriosos (Cervantes, Pizarro...) 11 vegades.

COM ESTEM ARA (Enquesta feta al professorat dels IES per XEIM-2022)

PREGUNTES	RESPOSTES EN %	
Com valors l'actual currículum d'història d'Espanya en ESO i Batxillerat?	Curt	45%
	Extens	55%
Sempre arribes al franquisme i la transició.	Si	73%
	No	27%
Et dona temps a fer-ho amb profunditat?	Si	27 %
	No	68 %
	Abs.	5%
Has participat en algún projecte de Memòria Històrica de centre?	SI	36 %
	NO	32 %
	Abs.	32 %
Quan treballes aquestes qüestions amb l'alumnat, la resposta majoritària ha sigut...	Curiositat e implicació	50 %
	Ni curiositat ni desinterés	41 %
	Desinterés	4,5 %
	Rebuig	0 %
	Abs.	4,5 %
En quin Grau consideres que el tractament de la Memòria Democràtica està influït per l'opinió pública oposada al tractament d'aquest tema en la escola?	Poc	28 %
	Sovint	77,5 %
	Abs.	4,5 %
Has tingut algún tipus de pressió o inconvenient per treballar la guerra o la dictadura franquista?	SI	23 %
	NO	73 %
	Abs.	4 %

Algunes dades són realment desalentadores, més si pensem que el professorat que contesta (podríem dir) representa a la vanguardia del nostre sistema educatiu. Per tant, quina opinió i amb quina actitud afronta el repte la resta del nostre professorat?

Si a més, tenim en compte l'enquesta del CIS de Febrer del 2010 en la qual el 69% va afirmar que van rebre poca o cap informació sobre la guerra civil en el col·legi o IES. Es a dir, *tenim en aquest moment una majoria de població que ha eixit del nostre sistema educatiu sense cap o mínima formació sobre la república, la guerra o la repressió franquista.*

Per tant, des de XEIM, volem:

- 1.-**La introducció de la memòria històrica democràtica en tots el PEC** (Projecte Educatiu de Centre) aprofitant la redacció de la LOMLOE.
- 2.-**Impulsar trobades entre centres educatius i entitats memorialistes.**
- 3.-**Contribuir a l'actualització de materials curriculars** a través de l'edició de materials propis. En aquest sentit, XEIM, publicà en 2023 una guia per a poder redactar projectes o programacions per a treballar la Memòria Democràtica a nivell de centre.
- 4.-**Potenciar les *Missions de la Memòria*** que anualment realitza la CAMDE-PV. Portant als centres testimonis directes dels que van patir la repressió franquista i visites guiades a llocs de la Memòria..

CAL ORGANITZAR-SE. COM ADHERIR-SE A XEIM:

Com a centre educatiu, cal fer una proposta d'adhesió votada per part del claustre. També podeu vincular-se a XEIM com a departament didàctic, i a títol individual com a professor. La sol·licitud es troba al blog de XEIM <https://xarxa-eim.blogspot.com>.

En conclusió, tenim fins ara, 51 centres adherits en tot el País Valencià, 13 departaments didàctics, 23 adhesions a de professionals de l'educació i entitats i grups memorialistes.

Per a concloure, després dels resultats electorals del 28 de maig de 2023, la Conselleria de Transparència HA SIGUT SUPRIMIDA i els pactes amb 'extrema dreta ja estan donant els seus fruits amb l'intent d'abolir la Llei Valenciana de Memòria Històrica Democràtica. Per últim, molts ajuntaments deixaran de comprometre's amb aquestes activitats i No descartem tampoc les pressions que els professionals de l'educació puguin rebre per a organitzar activitats o projectes al voltant de la memòria Democràtica.

Per tant, si la XEIM no existira, hui més que mai, caldria crear-la i impulsar-la . La lluita continua.

BIBLIOGRAFIA:

CASANOVA,J, en *El Diario.es* 21 de maig de 2022 https://www.eldiario.es/andalucia/julian-casanova-historiador-gente-polarizada-no-hay-pensamiento-analitico_128_9007907.html.

SAZ, I., “ *Fascismo y franquismo* ” València, PUV, 2004, pp.277-291

ENRIQUE JAVIER DÍEZ GUTIÉRREZ: “*La asignatura pendiente*” ED. PLAZA Y VALDÉS.-2020.

FERNANDO HERNÁNDEZ SÁNCHEZ: “*El bulldozer negro del general Franco*”

L’IO Número 11-2023. Associació Cultural Institut Obrer.

Carlos Fuertes Muñoz, David Parra Montserrat (2023) “*La España reciente (1931-1982)*” ED.PUV

WEBGRAFIA:

XEIM: <https://xarxa-eim.blogspot.com/>

CAMDE-PV : <https://www.memoriademocratica-pv.org/>

LUIS BOTELLO ÀLVAREZ
XEIM
(05/04/2024)